

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין סה.

עין משפט
נר מצוה

קעא א מיי פ"ו מהל'
ע"י ה"ל א ב ופי"א
הלכה ב סגן לאוין לח טור
י"ד סימן קעט:
קעב ב מיי שם פי"א ה'
י"ד סימן קעט:
קעג ג מיי שם פי"ו הלכה
ג:
קעד ד מיי פ"א מהל'
שגגות הלכה ב
והלכה ד:
קעה ה מיי שם פי"ו
הלכה א:
קעו ו ז מיי פ"ו מהל'
ע"י הלכה א [נפיש]
י"ד סי' קעט ספי"ו יט':
קעז ח מיי שם פי"א
הלכה י סגן לאוין
כד טו"ש י"ד סימן קעט
ספי"ו:
קעה ט שם ספי"ו ז
וכפירוש רש"י:

והנשאל בהן. פ"ה צאורה לאל תפנו ואזורה דמכשפות גופיה מלא ימנא זך וקשה לוי אל תפנו אזורה לנשאל א"כ יאז צו כרת דכתיב צפרשת קדושים והנפש אשר תפנה וגו' והכרתי אותה וי"ל איפכא דאזורה לנשאל מלא ימנא זך דכתיב צקרא בתריה שואל אוב וידעוני: **הואיל וישניהם בלאו אחד נאמרו.**

פ"ה שהלאוים מחלקים לחטאות דכתיב אשר לא תעשנה וסמניך ליה או הודע אליו וחק על גב דבס"פ כלל גדול (שבת 77 סט.) הוא דדריש ריש לקיש בשגגה עד שיסגג בלאו שזה ור' יוחנן ס"ל שגג בזכרת אע"פ שהזיד בלאו מ"מ בלאוין תליא מילתא כיון דאשכחן מפטס וסך דליכא שני לאוין וכרת אחד מסתברא דלכך כתיבין שני לאוין כדי לחייבו שני חטאות: **מאן תנא השתחואה ר' עקיבא היא.** תימה הא לא מחייב ר"ע במגדף אלא משום דכתיב כרת במקום קרבן כדמנן בספ"ק דכריתות (77 ז): ור"כ בהשתחואה לאל כתיב ביה כרת במקום קרבן ליפטר וכן ידעוני אליבא דר' יוחנן לר"ע אמאי חייב הא לא כתיב ביה כרת במקום קרבן וי"ל דר"ע אליבא דדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי לא בעינן מעשה לדיכו אודו לי מיהת במגדף דכתיב ביה כרת במקום קרבן א"כ כיון דחייב רחמנא במגדף ש"מ דבכל דוכתי לא בעי מעשה לענין קרבן כלל דעקימת שפתי לרבי יוחנן אליבא דר"ע לא חשיב מעשה הואיל וישנו בלב דלקמן ולר"ל אליבא דר"ע מחייביה אע"פ דלית בה מעשה רבה אלא זוטא: **יצא מגדף ובעל אוב מיבעי ליה.** בריש כריתות (77 ג.) משני חזא מתרמי נקט ולימי בעל אוב מגדף אפטרין ליה סד"א הואיל וכתיב כרת במקום קרבן אימא מדוד ליה לר"ע קמ"ל ודך הש"ס בכמה מקומות כן כדאשכחן צפ"ק דחולין (77 ב.) וס' י"ו הימנית מדרכה צר צר חנה נפקא ומשני כהונה בעיא אצבע וצוקף התורה (מנחות 77 ב.) משני כדי נסבא וצוקף דס החטאת (יבמות 77 א.) וס' משני הנך צ' שנינו: **הואיל וישנו בלב.** פ"י צוקף שאפי' מבדך הישנו כל היום ואין לבו כלפי מעלה אלא לדבר אחר ומכנהו בשם המיוחד אינו חייב וקשה השתא השתחואה נמי

מתני' פיתוס. שם המכסף המדבר משחיו מעלה את המת מן הארץ ומושיב לו בשחיו תחת זרועותיו ומדבר משחי אישיל"ה בלג"ז: **ידעוני המדבר בפיו.** כדמפרש בגמרא (ע"פ) חיה חמת יש ששמה ידוע ומכניס ממנה עטם לתוך פיו והעטם נמשך אליו על ידי כשפים: **הרי אלו בסקילה.** כדכתיב (ויקרא כ) בצבן ירגמו אותם: **והנשאל בהם.** שאל ושאל בהם להגיד לו דבר העתיד כגון שאל: **צאורה.** לאל תפנו אל האזנות (שם יט.) ואזורה דמכשפים גופייהו מלא ימנא זך וגו' וחוצר חכר ושואל אוב וידעוני (דברים יט): **גמ' כריתות קא חשיב לכל כריתות שבתורה שחייבין עליהן על שגגתן חטאת ותנן (שם 77 ג.) בעל אוב ולא תנא ידעוני: הואיל ושניהם בלאו אחד נאמרו.** בלאו דאל תפנו אל האזנות ואל הידעונים ואם עשה שניהם בעטלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת שהלאוין מחלקין לחטאות דכתיב (ויקרא ד) אשר לא תעשנה להיווין דברים שהן בלא מעשה וסמניך ליה או הודע אליו אלמא חטאת אלאוין קיימי והני אע"ג דכי עבד לחד מנייהו בצפי נפשיה מיחייב דהא לאו אתרוייהו קאי לא תני להו לתרוייהו התם דכי תנינא התם מידי דמחייב אכל חד וחד כי עבד להו כי הדדי הוא דתנינן כדאמרין התם צרישא דגמ' (ס) דפרכין מנינא למת לי שאלם כולס בעלם אמת חייב על כל אחת ואחת הלכך לא מלי למתני ל"ז כריתות לחייבו ל"ז חטאות. והא דנקט הואיל ושניהם בלאו אחד נאמרו ולא נקט הואיל ושניהם בזכרת אחת נאמרו משום דחלוק חטאות אינו תלי בחלוק כריתות דהא מפטס שמן המשחה וסך משמן המשחה משום דאיכא שני לאוין על צר אדם לא יספך וצמתכמא לא תעשו כמותו (שמות 6) אע"ג דלין בשניהם אלא כרת אחת דכתיב (שם) איש אשר ירקח כמותו ואשר יתן ממנו על זר וזכרת מעמו אמת' (התם) דכי עבד להו בשגגה בהדדי מיחייב על כל אחת ואחת: **יש לקיש אמר ידעוני.** כי עבד לה בצפי נפשיה לאו צר קרבן הוא לפי שאין צו מעשה וחטאת אינה צאה אלא על המעשה דכתיב ועשה אחת אבל בעל אוב חשיב להקיש

זרועותיו דלקמן והקשת זרועותיו חשיב ליה מעשה אבל הכנסת העטם ידעוני אינו מדבר בשעת מעשה אלא לאחר המעשה שהוא בפיו מדבר העטם מאליו: **ורבי יוחנן.** דאמר ידעוני נפשיה צר קרבן הוא והאי דשיייה משום דלא מיחייב תרתי עלייהו: **מאי שאל בעל אוב דנקט.** תנא למתנייהו ושיייה לידעוני ולא נקט ידעוני ולשיייה לבעל אוב: **משום דפתח ביה קרא.** ככל דכתיב (ויקרא כ) בצבן ירגמו אותם: **אוב וידעוני.** (דברים יט): **גמ' כריתות קא חשיב לכל כריתות שבתורה שחייבין עליהן על שגגתן חטאת ותנן (שם 77 ג.) בעל אוב ולא תנא ידעוני: הואיל ושניהם בלאו אחד נאמרו.** בלאו דאל תפנו אל האזנות ואל הידעונים ואם עשה שניהם בעטלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת שהלאוין מחלקין לחטאות דכתיב (ויקרא ד) אשר לא תעשנה להיווין דברים שהן בלא מעשה וסמניך ליה או הודע אליו אלמא חטאת אלאוין קיימי והני אע"ג דכי עבד לחד מנייהו בצפי נפשיה מיחייב דהא לאו אתרוייהו קאי לא תני להו לתרוייהו התם דכי תנינא התם מידי דמחייב אכל חד וחד כי עבד להו כי הדדי הוא דתנינן כדאמרין התם צרישא דגמ' (ס) דפרכין מנינא למת לי שאלם כולס בעלם אמת חייב על כל אחת ואחת הלכך לא מלי למתני ל"ז כריתות לחייבו ל"ז חטאות. והא דנקט הואיל ושניהם בלאו אחד נאמרו ולא נקט הואיל ושניהם בזכרת אחת נאמרו משום דחלוק חטאות אינו תלי בחלוק כריתות דהא מפטס שמן המשחה וסך משמן המשחה משום דאיכא שני לאוין על צר אדם לא יספך וצמתכמא לא תעשו כמותו (שמות 6) אע"ג דלין בשניהם אלא כרת אחת דכתיב (שם) איש אשר ירקח כמותו ואשר יתן ממנו על זר וזכרת מעמו אמת' (התם) דכי עבד להו בשגגה בהדדי מיחייב על כל אחת ואחת: **יש לקיש אמר ידעוני.** כי עבד לה בצפי נפשיה לאו צר קרבן הוא לפי שאין צו מעשה וחטאת אינה צאה אלא על המעשה דכתיב ועשה אחת אבל בעל אוב חשיב להקיש

א) ע"י מוספות מנחות לו.
ד"ה קיורת, ב) כריתות ג
נכ הסוגיא ע"ש, ג) ונעיל
קב. מוספתא פ"י כריתות
ג: ג) ג' ש"ס בזכריות
ג: ג) (כריתות ב: ג) (1) נדב
ג: ג) (1) ויקרא 17,
(ח) ויקרא יט, שם כ דברים
יח, (9) נשעקין ומנעקין
רש"ש,

תורה אור השלם
1. ודבר חכר וישאל אוב
ידעוני ודרש אל
הקמתים: דברים יח א

גליון הש"ס
תוס' ד"ה והנשאל כו'
דכתיב בקרא. עין עירובין
ז ע"ז ובמורה חיים סס:

הגהות הב"ח
(א) נמרא בלאו שמה
חלוקה חלוקה דמיתה:

לענין רש"י
איישיל"ה [אישיל"ה].
בית-השחי.

מוסף רש"י

לפי שאין בו מעשה.
ליכך לאו צר קרבן הוא,
אל אוב י"ו בו מעשה
שמנשק זרועותיו ומדבר
משחיו (כריתות ג).
חלוקין הן במיתה. ואי
לא הטעם דלית ביה מעשה
מיתות מחלקן לחטאות,
דהא חלוקין הן במיתות
וה"ל למתנייהו ח"ו היה צר
קרבן (שם).
ר' עקיבא
היא. דאמר מגדף כתיב
קרבן בלאו בעינן מעשה
(שם).
הואיל וישנו בלב דלקמן ולר"ל אליבא דר"ע מחייביה אע"פ דלית בה מעשה רבה אלא זוטא: **יצא מגדף ובעל אוב מיבעי ליה.** בריש כריתות (77 ג.) משני חזא מתרמי נקט ולימי בעל אוב מגדף אפטרין ליה סד"א הואיל וכתיב כרת במקום קרבן אימא מדוד ליה לר"ע קמ"ל ודך הש"ס בכמה מקומות כן כדאשכחן צפ"ק דחולין (77 ב.) וס' י"ו הימנית מדרכה צר צר חנה נפקא ומשני כהונה בעיא אצבע וצוקף התורה (מנחות 77 ב.) משני כדי נסבא וצוקף דס החטאת (יבמות 77 א.) וס' משני הנך צ' שנינו: **הואיל וישנו בלב.** פ"י צוקף שאפי' מבדך הישנו כל היום ואין לבו כלפי מעלה אלא לדבר אחר ומכנהו בשם המיוחד אינו חייב וקשה השתא השתחואה נמי

שנה בלב כדאמרין (לעיל 77 סא): גבי אנדרטא אי לא קיבלה באלוה לאו כלום הוא וי"ל מדכתיב גבי נינוה (מזות 6) ממך יאז חושב על ה' רעה דהיינו רבשקה שגידף שהיה שלוחו של סנחריב מלך אשור ונינוה צארכ אשור ותלאו הכתוב במחשבה ולפי מאי דפרישי' לעיל (ס' ד"ה רבא) דבסתם עבודת כוכבים מאהבה ומיראה חייב ימא דלין תלייה בלב: ילאו

זרועותיו דלקמן והקשת זרועותיו חשיב ליה מעשה אבל הכנסת העטם ידעוני אינו מדבר בשעת מעשה אלא לאחר המעשה שהוא בפיו מדבר העטם מאליו: **ורבי יוחנן.** דאמר ידעוני נפשיה צר קרבן הוא והאי דשיייה משום דלא מיחייב תרתי עלייהו: **מאי שאל בעל אוב דנקט.** תנא למתנייהו ושיייה לידעוני ולא נקט ידעוני ולשיייה לבעל אוב: **משום דפתח ביה קרא.** ככל דכתיב (ויקרא כ) בצבן ירגמו אותם: **אוב וידעוני.** (דברים יט): **גמ' כריתות קא חשיב לכל כריתות שבתורה שחייבין עליהן על שגגתן חטאת ותנן (שם 77 ג.) בעל אוב ולא תנא ידעוני: הואיל ושניהם בלאו אחד נאמרו.** בלאו דאל תפנו אל האזנות ואל הידעונים ואם עשה שניהם בעטלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת שהלאוין מחלקין לחטאות דכתיב (ויקרא ד) אשר לא תעשנה להיווין דברים שהן בלא מעשה וסמניך ליה או הודע אליו אלמא חטאת אלאוין קיימי והני אע"ג דכי עבד לחד מנייהו בצפי נפשיה מיחייב דהא לאו אתרוייהו קאי לא תני להו לתרוייהו התם דכי תנינא התם מידי דמחייב אכל חד וחד כי עבד להו כי הדדי הוא דתנינן כדאמרין התם צרישא דגמ' (ס) דפרכין מנינא למת לי שאלם כולס בעלם אמת חייב על כל אחת ואחת הלכך לא מלי למתני ל"ז כריתות לחייבו ל"ז חטאות. והא דנקט הואיל ושניהם בלאו אחד נאמרו ולא נקט הואיל ושניהם בזכרת אחת נאמרו משום דחלוק חטאות אינו תלי בחלוק כריתות דהא מפטס שמן המשחה וסך משמן המשחה משום דאיכא שני לאוין על צר אדם לא יספך וצמתכמא לא תעשו כמותו (שמות 6) אע"ג דלין בשניהם אלא כרת אחת דכתיב (שם) איש אשר ירקח כמותו ואשר יתן ממנו על זר וזכרת מעמו אמת' (התם) דכי עבד להו בשגגה בהדדי מיחייב על כל אחת ואחת: **יש לקיש אמר ידעוני.** כי עבד לה בצפי נפשיה לאו צר קרבן הוא לפי שאין צו מעשה וחטאת אינה צאה אלא על המעשה דכתיב ועשה אחת אבל בעל אוב חשיב להקיש